

ΕΤΟΣ Θ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος III'

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸν ἔτος καὶ εἶνε ἰτησιαί. — Γραφεῖον Διευθ. Ἐπι τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 39.

29 Ἰουλίου 1884

Ἡ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Γ'

ΤΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ Ο «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

Παρά τὸ μεταίχμιον τοῦ ἀρχαίου Κυνοσάργους καὶ τῆς Ἀλωπεκῆς ἐγείρεται σήμερον, πλησίον τῆς μονῆς τῶν Ἀσωμάτων, τὸ θεραπευτήριον ὁ «Εὐαγγελισμός», τὸ νεώτατον τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων ἅτινα κέκτηνται αἱ Νεαὶ Ἀθῆναι. Ὁ πλανώμενος ἐγγὺς τῶν θέσεων ἐν αἷς ἐγενήθη ὁ ὑπερτάτος τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν θνητῶν, καὶ ἔνθα ὁ ἀνθρωπίνος θαυμασμός ἤγειρεν ἱερὸν εἰς τὸν ἀρχαιότατον τῶν ἠρώων καὶ τὸν πρῶτον τῶν ἡμιθέων, βυθίζει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ἀναμετρεῖ ὀλόκληρον τὸ διαλάμπαν καὶ σθεσθὲν ἐκεῖνο μεγαλεῖον, τὰ ἔχνη τοῦ ὁποίου ἐμφανίζονται μελαγχολικῶς ἀνὰ πᾶν βῆμα τοῦ διαβάτου, καὶ ἀνὰ πᾶσαν περίεξ στροφὴν τοῦ ἀπλήστου αὐτοῦ ὀφθαλμοῦ. Τὰ νεώδητα τείχη τοῦ μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομήματος τοῦ τιμηθέντος διὰ προσωμίας δονούσης βαθύτατα, ἐκ τῆς διττῆς ἐννοίας τῆς, τοῦ Ἑλλήνος καὶ τοῦ χριστιανοῦ τὴν καρδίαν, οἰκοδομήματος ὀφειλομένου ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς γυναικός, ἐμφανίζονται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀναμοχλευόντος τοὺς παρελθόντας χρόνους καὶ τοὺς παρόντας, οἷονεὶ ὡς διαμαρτύρησις ἐναντίον τῶν σκιερῶν γραμμῶν δουλείας ἐν μέσῳ τηλικούτου φωτός, οὐδαμῶς ἐν τούτοις λάμπαντος ἐπὶ τὴν γυναῖκα, τὴν ὑποτετιμημένην ἐν τῇ ἀρχαιότητι μοῖραν τῆς ὁποίας τὸ μυστήριον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐπέπρωτο νὰ ὑψώσῃ.

Αἱ περικαλλεῖς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν δέσποιναι, αἵτινες θὰ ἐπάτησαν τοὺς κήπους τοῦ Κυνοσάργους θεώμεναι τὴν μαρμαίρουσαν θάλασσαν τοῦ Φαλήρου καὶ τὰς ἀντίπεραν ἀκτὰς, αἱ σύζυγοι ἐκείνων οἵτινες εἶχον κατατροπώσει τοὺς βαρβάρους εἰς τὸν Μαραθῶνα καὶ τὴν Σαλαμίνα καὶ ἐρμηνεύσει τὰς ὑπερτάτας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ἀπορίας, δὲν θὰ ἐφαντάζοντο ἴσως ὅτι αἱ δέσποιναι τῶν νέων Ἀθηνῶν, ἴσαι τὴν κομψότητα πρὸς τὰς προγόνους των, ἀλλ' ὑστεροῦσαι τὴν δόξαν ὅτι ἐγένοντο σύζυγοι Μαραθωνομάχων καὶ φιλοσόφων, ἤθελον ὑπερβάλει ἐκείνας κατὰ τὴν τόλμην τῆς πρωτοβουλίας ἀποδουόμεναι μόναι εἰς

ἐπιχειρήσεις εὐγενεῖς καὶ φιλανθρώπους, καὶ παρατοῦσαι αὐτὰς μετὰ ταχύτητος καὶ εὐστοχίας ἀσυνήθους. Καὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ κατανοηθῇ τοιαύτη αὐτοβουλία τῆς γυναικός ὑπὸ τὸ σύστημα ὅπερ ἐκράτησεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὅτε ἡ ἑταῖρα μᾶλλον καὶ ὄχι ἡ σύζυγος ἐνέπνευε τὸν πολίτην, ὅτε ὁ γάμος δὲν εἶχεν ἀγιασθῆ ὑπὸ τοῦ μυστηρίου δι' οὗ ὕψωσεν αὐτὸν ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ, ἡ δὲ μήτηρ ἄσημος σχεδὸν ἐν μέσῳ ὅλης τῆς λαμπρότητος ἐκείνης καὶ τῆς φιλοσοφικῆς ἀκμῆς τοῦ δαιμονίου πολυέθρου, ἠφανίζετο πρὸ τοῦ φαεινοῦ ἄρματος ξένης καλλονῆς, ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς ὁποίας ἐστέναζεν ἀπροκαλύπτως ὁ φιλόσοφος, ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ πολιτικὸς ἀνὴρ; Βύτουχῆς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ σύμπτωσης, ὅτι ἐν τῶν ἐντελεστέρων ἐν ταῖς ἀναγεννηθείσαις Ἀθήναις δημοσίων κτιρίων, ἅτινα ἡ ἐνέργεια τῆς γυναικός ἰδρύει, καθοσιουται εἰς τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὸν Εὐαγγελισμόν, ἀφοῦ τῆς πρώτης ἡ ἀσκήσις ὑπῆρξεν ἡ αἰωνία καὶ προσφιλέης τῆς γυναικός μέριμνα ἐν τῷ κόσμῳ, ἐνῷ τοῦ δευτέρου ἡ ἔννοια ὑπῆρξεν ἡ κολυμβήθρα ἐν ἣ ἀνεγεννήθη καὶ ἐχειραφετήθη ἡ γυνὴ δι' αὐτοῦ συνετριβήσαν αἱ βαρεῖαι τοῦ τεταπεινωμένου πλάσματος ἀλύσεις ὑπὸ τὰς θείας τοῦ χριστιανισμοῦ ὑψηγορίας κατέπεσε πᾶσα πρόληψις, εἰς τὸ περιφανέστατον δὲ ἀλλὰ καὶ προσῆκον σημεῖον ἀρθεῖσα δι' αὐτοῦ ἡ γυνὴ εἶδεν ἑαυτὴν χειραφετηθεῖσαν καὶ ὁμοταγῆ παρὰ τὸν ἐγώιστὴν ἄνδρα, καὶ τοῦτο βεβαίως πρέπει νὰ καταταχθῇ μετὰ τῶν λαμπροτέρων κατακτήσεων τῆς θείας διδασκαλίας.

Ὁ ἐμπνευσμένος φλωρεντινὸς ποιητὴς θέλων νὰ μύσῃ ἀκαριαίως τὸν περιδεῆ ἀναγνώστην καὶ θαυμαστὴν εἰς τὴν φύσιν τοῦ χώρου ἐνθα τὸν ὀδηγεῖ δεικνύει αὐτῷ ὑπερθεῖν τῆς θύρας ἣν πρόκειται νὰ διαβῇ, ζοφερὰν ἐπιγραφὴν ἐμβάλουσαν τὴν φρίκην καὶ τὴν ἀπόγνωσιν: «Σεῖς, οἵτινες θὰ εἰσελθῆτε, ἀφετε πᾶσαν ἐλπίδα». Ἀπαισία προειδοποίησις ἀναξία τῶν φρικαλεοτήτων ἅς τινὰς ἡ ὑψηλὴ ἀλλὰ πένθημος φαντασία του εἰκονίζει ἐν ποιῆσει συμβολικῇ καὶ ἀπροσπελάστῳ. Ἐὰν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐπρόκειτο νὰ μαντεύσῃ τὸν σκοπὸν τοῦ ἰδρύματος, ὅπερ ἤγειρε σήμερον ἡ ἀκαταπόνητος τῶν Ἀθιδῶν δραστηριότης, ἡδεῖα παραμυθία θὰ ἐπεχύνετο εἰς τὸ καταπεπονημένον πρόσωπον τοῦ ὀδοιπόρου, ὅστις μάρτυς τῆς κακο-

δαιμονίας, και τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου του φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων, θά ἴστατο ὅπως ἀναγνώσῃ καὶ ἀναπνεύσῃ μικρὸν ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. « Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους » ἀναγράφεται γράμμασι χρυσοῖς ἐπὶ τοῦ διαζώματος τοῦ κτιρίου, αἱ δὲ λέξεις αὗται προφερόμεναι παρὰ τὰς θέσεις ἐν αἷς διελέχθη ὁ Πλάτων, ἐξαιροῦσι τὴν ἀπροσμάχητον ὑπεροχὴν τοῦ Ναζωραίου ἐν δυσὶ λέξεσι περιλαβόντος καὶ τελειοποιήσαντος ἄπασαν τὴν φιλοσοφίαν τῶν Ἑθνικῶν. Ἡ ἀγάπη — ἰδοὺ τὸ μυστήριον τῆς νίκης του· ἡ ἐγκαρτέρησις — ἰδοὺ τὸ συμπλήρωμά της.

Οἱ δύο οὗτοι τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας μαργαρίται ἐν ἄλλῳ θεσμῷ συνθεθέντες ἀποτελοῦσι τὸ ἠθικὸν θεμέλιον τῆς οἰκοδομῆς ἣν ἤγειρεν ἡ γυναικεία συμπάθεια. Λέγομεν γυναικεία καὶ οὐχὶ βασιλική, καθ' ὅτι τὸ ἔργον ἀνήκει εἰς τὴν γυναῖκα. Ἡ εὐμενὴς καὶ ὑψηλὴ προστασία δι' ἧς ἠδούκησε νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιχειρήσιν ἡ Ἄνασσα τῆς Ἑλλάδος συντέλεσεν ἀναντιρρήτως εἰς τὴν ταχύτεραν αὐτῆς περάτωσιν, ὑπόσχεται δ' αὐξοῦσαν πάντοτε καὶ ἀκμαίαν τὴν ἐπίδοσιν τοῦ καθιδρύματος· ἐνώπιον ὅμως τοῦ ἰδανικοῦ γυναικὸς ἀφοσιουμένης εἰς εὐγενῆ ἐνασχόλησιν ἐξαιρέτως ἰδιάζουσαν πρὸς τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ἀποστολὴν της ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἐπιχειρήσιν σκοποῦσαν ν' ἀνακουφίσῃ τὴν οὐδύνην, νὰ παραμυθῆσῃ τὴν δυστυχίαν καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ εἰς τὴν καρτερίαν, διολισθαίνει ἀπαρτηρήτως ἡ ἰδέα τοῦ κοσμικοῦ μεγαλείου, ὅπως ἀναδειχθῆ μείζων ἢ ἠθικὴ ἰσχύς τῆς γυναικός. Ἐν τινι ἀνακριθείᾳ θὰ εἴμεθα ἐὰν ἐλέγομεν ὅτι ἡ παρούσα καὶ ἐλπίζομένη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ προκοπὴ ὀφείλεται εἰς τὴν βασιλικὴν ἀλουργίδα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν αἰγλήν τῆς γυναικός. Ἡ ἰσχύς τῆς πρώτης παρέρεχεται, ἀλλ' ἡ δύναμις τῆς γυναικός θὰ παρέλθῃ μόνον ὅταν παρέλθῃ καὶ ὁ κόσμος. Ἀναγνωρίζοντες ἄλλως ἐν τῇ ἐπιρροῇ τῆς γυναικὸς εὐεργετικὴν δράσιν ἐπὶ τῆς κοινωνίας, μὴ τοι ὑστεροῦμεν σεβασμοῦ ὀφειλομένου καὶ ὁμολογομένου εἰς τὰς ἀρετὰς τῆς ἡγεμονίδος ἧτις κἀνήται ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου; Προσβέτομεν ἄρα πλειότερον εἰς τὴν βασιλίσσαν ἐὰν ἀδικήσωμεν τὴν γυναῖκα, καὶ διατρανοῦμεν βαθύτερον τὴν εὐγνωμοσύνην μας εἰς τὴν πρώτην ἐκδηλοῦντες ἀγνωμοσύνην εἰς τὴν δευτέραν; Ὁ Εὐαγγελισμὸς εἶνε ἔργον ἀποκλειστικὸν τῆς γυναικείας ἐμπνεύσεως, ἐν δὲ τῇ εὐτυχίᾳ αὐτοῦ συντελέσει ὀφειλομεν καὶ δικαιοῦμεθα νὰ τιμῆσωμεν τὴν σκόπιμον τῆς γυναικὸς ἐπιρροὴν ἢ τὴν τῆς βασιλίσσης, ὅποτε θὰ ὑπεβιβάζομεν τὴν γυναῖκα καὶ συνεπῶς τὴν βασιλίσσαν.

Ἄς καθορίσωμεν τὸν κεφαλαϊῶδῃ σκοπὸν ὅστις ὑπεγόρευσε τὴν ἔγερσιν τοῦ καταστήματος. Ἐκτὸς τῆς πύσεως ἢ τῆς ἀνακουφίσεως τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν ἀλγηδόνων, κοινῷ σκοποῦ πάντων τῶν ἀσύλων καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων,

ὁ Εὐαγγελισμὸς σκοπεῖ τὴν βαθμιαίαν καὶ διὰ καταλλήλου διδασκαλίας προπαρασκευὴν γυναικῶν νοσοκόμων, αἰτινες, ἀντλοῦσαι διὰ πεφωτισμένης πρακτικῆς ἐξασκήσεως τὰς ἀναγκαίας τοῦ ἐπαγγέλματος γνώσεις, θὰ ἐξέρχωνται εἴτα εἰς τὴν κοινωνίαν ὅπως ἐπιδαψιλεύσωσι τὴν ἔμπειρον καὶ πολῦτιμον συδρομὴν των παρὰ τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος. Αὕτη ἐστὶ, πρὸς τοὺς ἄλλοις σκοποῦμενοις εὐεργετήμασιν, ἡ εἰδικωτέρα τοῦ καθιδρύματος ἀποστολή. Ἡ ἰδέα εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐπιφοιτήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Βασιλίσσης καὶ τῶν ἀποτελοῦσῶν τὸν ὑπερ τῆς γυναικείας παιδεύσεως τῶν κυριῶν σύλλογον, ἡρέμα δὲ ἀλλὰ καὶ μετ' ἐπιμονῆς καλλιεργηθεῖσα, ἐνεσαρκώθη βραδύτερον εἰς λαμπρότατα ἀποτελέσματα, ἄριστον τῶν ὁποίων πρόκειται τὸ καθιδρύμα τοῦτο. Πρέπει νὰ εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὰς σχοῦσας τὴν τοιαύτην πρωτοβουλίαν, ἧτις ὡς ἐκ τῆς εὐεργετικῆς αὐτῆς φύσεως ἀναγκαιῶς ἔπρεπεν ἐκ τῆς γυναικός νὰ προέλθῃ. Ἐκεῖνοι οἵτινες διήλθον μαύρας ἀυπνίας κυλιόμενοι ἐπὶ τῆς κλίνης τῶν πόνων καὶ τῆς ἀπελπισίας, ἐκεῖνοι οἵτινες διήλθον ἀπαισίας νύκτας πυρετῶν καὶ παραληρημάτων, χωρὶς φιλικὴν χεῖρ νὰ βρέχῃ τὴν φλέγουσαν κεφαλὴν των ἢ συμπαθῆς φωνὴ νὰ παρηγορῇ τὰς οὐδύνas των, μακρὰν τῶν προσώπων ἄτινα ἀγαπῶσι καὶ ἐπικαλοῦνται, μακρὰν τοῦ οὐρανοῦ ὑφ' ὃν ἐγεννήθησαν, καὶ εἰς τόπους ξένους, οἵτινες εἶνε πάντοτε ξένοι ὅσῳ καὶ ἂν εἶνε φιλόξενοι, οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι δύναται κάλλιον νὰ κατανοήσωσι τί σημαίνει εὐσπλαγγος νοσοκόμος συμπαθῆς ἐκ φύσεως καὶ ἐκ κλίσεως πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τῆς, ἀγρυπνοῦσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ κατατροχούμενου καὶ ἀλγοῦντος ἀσθενοῦς. Τὸ φρικῶδες κενὸν ὕπερ χαίνει περίεθ' οὐ δύναται νὰ πληρῶσῃ ἐν μέρει ἢ συμπάθεια τῆς νοσοκόμου· τὰ τρομερὰ ὄνειρα ἄτινα τὸν βασανίζουσιν ἐρηγοροῦτα, δύναται νὰ διασκεδάσῃ φωνὴ γλυκεῖα γυναικὸς ἐθισθείσης νὰ παραμυθῆ, καὶ ἀντλοῦσας ἐξ ἑαυτῆς καὶ τῆς συνειδήσεως τοῦ καθήκοντός της λέξεις πρὸς ἀνακούφισιν καὶ ἐλπίδας πρὸς ἐνθάρρυνσιν. Ἴσως οἱ ἄνδρες ἦσαν ἀνίκανοι νὰ προσπελάσωσι πρὸς τὸ ὕψος τῆς ἐπινοίας· μόνον γυνὴ ἠδύνατο νὰ μεταρσιωθῇ εἰς τοιαύτας σφαίρας καὶ ἐξαιρέτως γυνὴ ἐνούσα πρὸς τῇ εὐγενείᾳ τοῦ αἰσθήματος καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ ἀληθοῦς ὁπαδοῦ Ἐκεινου, Ὅστις ἐκέλευσεν ἡμᾶς νὰ ἐπισκεπτώμεθα τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ, νὰ παρηγορῶμεν τοὺς δυστυχεῖς καὶ νὰ συντρέχωμεν τοὺς ἀπόρους.

Ὁ Θεὸς ἠύλγησε τὴν εὐτυχὴ ἐμπνευσιν. Τοῦ σκοποῦ ἡ ἐπιτυχία ἀπῆτει ὄργανα καὶ μέσα, ἀμφοτέρα ὅμως ἐβλάστησαν ἀφθόνως ὑπὸ τὴν ἀβρὰν τῆς γυναικείας χειρὸς ὤθησιν. Ἡ τῶν Ἀσωμάτων Μονή, κατανοοῦσα οἷος κληρὸς ἔλαχε σήμερον καὶ πάντοτε εἰς τὰ εὐσεβῆ τοῦ κράτους ἰδρύματα, ἔσπευσε μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου νὰ δωρήσῃ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ καταστήματος ἐπιτροπὴν εὐρύ

έγγυς αὐτῆς γήπεδον, ἐφ' οὗ ὠκοδομήθη τὸ ἄσυλον. Συμπληρούσα δὲ διὰ δευτέρας μεγαλοπρεποῦς προσφοράς τὴν πρώτην δωρεάν ἡ εὐαγῆς αὕτη Μοῦνη παρεχώρησε καὶ δεύτερον γήπεδον ἐγγυς τοῦ δωρηθέντος κείμενον, προσενεγκούσα οὕτω ἐν ὄλῳ ὑπὲρ τοῦ καταστήματος ἑκτάσιν τετραγωνικῶν πήχεων 28272. Ἐπὶ τῆς τερπνῆς καὶ ὑγιεινῆς ταύτης θέσεως τῆς συνδυαζούσης τὰς χάριτας τῆς ἐξοχῆς καὶ τῆς ευκολίας τοῦ ἐν ταῖς πόλεσι βίου ἠγέρθη τὸ μέγαρον τοῦ Εὐαγγελισμού. Βίς τὴν συμπαθῆ καὶ εὐγλωττον φωνὴν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν κυριῶν ἀνταπεκρίθησαν εὐγενεῖς ψυχαὶ ἐξ ἐκείνων ἃς ὑπερηφάνως μνημονεύει ἡ ἱστορία τῆς συγχρόνου ἀγαθοποιίας. Ἡ ἐπίκλησις τῶν κυριῶν ἐγένετο ἄλλη θαυματουργὸς τοῦ Μαυσέως ῥάβδος εἰς τὴν πρώτην πλήξιν τῆς ὁποίας ἀφθονον ἀνεπήδησεν ὕδωρ ὑγείας καὶ παραμυθίας, δι' οὗ θὰ ποτιζῆται εἰς τὸ μέλλον ὁ καταπεπονημένος καὶ ἄπορος ἀσθενής. Ἐὰν αἱ ἀβραὶ δέσποιναὶ ἠδύναντο νὰ προμηθεύσασιν καὶ διὰ τοὺς δυστυχεῖς τὸ ὕδωρ τῆς λήθης, πόσον μεγάλη θὰ ἦτο ἡ ὀφειλομένη αὐταῖς εὐγνωμοσύνη;... Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐδόθη εἰς τὴν ἀνθρώπινον δύναμιν ὅτι ἀπέκειτο αὐταῖς ἐγένετο μετ' ἀφοσιώσεως τιμώσης τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων των, καὶ μετὰ καρτερίας ὑπερέτας τοῦ φύλου των. Μαρτυρία τοῦτου πρόκεινται αἱ ἐγερθεῖσαι τοῦ θεραπευτηρίου πτέρυγες, μεγαλοπρεπεῖς ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτῶν, εἰς τὴν γενναιοφοροσύνην δύο ζαπλοῦτων Ἑλλήνων ὀφειλόμεναι, τῶν κυριῶν Δημητρίου Θεοδοωρίδου καὶ Α. Συγγροῦ, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων καὶ ἀνεγράφησαν εὐγνωμόνως ἐφ' ἐκάστης τῶν δι' ἰδίας δαπάνης ἐγερθεισῶν πτερύγων. Τὸ κεντρικὸν οἰκοδομημα, ὕπερ χρησιμεύει καὶ ὡς τὸ ἐνωτικὸν ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων σημεῖον, ὠκοδομήθη κοινῇ πολλῶν φιλανθρώπων συνδρομῇ, πλὰς δὲ μαρμαρίνη, περιλαμβάνουσα τὰ ὀνόματα τῶν γενναίων χορηγῶν, θὰ παραδώσῃ εἰς τὰς εὐλογίας τῶν μεταγενεστέρων τοὺς φιλανθρώπους ἄνδρας οἵτινες ἐξιδανίκευσαν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν χρῆσιν τοῦ πλοῦτου ἀναδειξάντες αὐτὸν ὄργανον εὐποιίας καὶ μνήμης ἀγαθῆς.

Τ' ἀναπόφευκτα ἐξαρτήματα καταστήματος οἷον ὁ Εὐαγγελισμὸς ἠγέρθησαν ἐπίσης μετὰ σκοπιμότητος καὶ καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τέχνης. Φαρμακεῖον, νεκροσκοπεῖον, πλυντήριον, κηποι, ἀνθῶνες, περίπατοι ἐσωτερικοί, κῶρος ἐφ' οὗ θὰ ἐγερθῆ ἑκκλησία, καὶ ὅ,τι ἄλλο συναφές πρὸς τὴν εὐτακτον τοῦ καταστήματος ὑπηρεσίαν διετάχθησαν ἐπιτηδεῖως καὶ προσφόρως. Κατάλληλος τόπος πρὸς μεταγενεστέραν οἰκοδομὴν μονοστέγων οἰκῶν προωρισμένων νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μεμονωμένα νοσοκομεῖα νοσημάτων μεταδοτικῶν, καθωρίσθη ἤδη ἐντὸς τοῦ εὐρυτάτου τοῦ νοσοκομείου περιβόλου. Ἄφθονον ὕδωρ ἐπαρκῆ ἀκόπως εἰς τὰς μεγάλας τοῦ καταστήματος καὶ τοῦ ὑδροθεραπευτηρίου ἀνάγκας, κινήτῃ δὲ κλίμαξ

ὑπηρετικῇ τῶν ἀσθενῶν τῶν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὀροφῶν εἶνε ἐν τῷ κατασκευάζεσθαι. Ἐὰν τυχόν ὑπάρχη καὶ που πιθανῆ τις ἔλλειψις, ἡ πείρα καὶ ὁ χρόνος, οἱ ἄριστοι πρὸς πᾶσαν τελειοποιῆσιν ὁδηγοί, θὰ ὑπαγορεύσασιν τὴν βελτίωσιν. Σήμερον εἰς τὸν παρατηρητὴν τὸ πᾶν παρίσταται ἐγγυς πρὸς τὴν ἐντέλειαν.

Ἄς εἰσελθῶμεν ἐντὸς τοῦ καταστήματος ἐρευνῶντες λεπτομερέστερον τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ διάταξιν. Δεξιόθεν τῷ εἰσερχομένῳ εὐρηται τὸ «*Ιατρεῖον*» δωμάτιον ἐνθα οἱ ἰατροὶ παρέχουσι προχείρως τὴν ἀρωγὴν αὐτῶν εἰς τοὺς ἐπὶ ποδὸς διερχομένους ἀνὰ πᾶσαν πρῶταν πάσχοντας. Ἀριστερόθεν εἶνε τὸ «*Εφορεῖον*», δωμάτιον κομφῶς συσκευασμένον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου δηλοῖ τὸν σκοπὸν ὑπερθεν, ἐπὶ τῆς ἐνωτικῆς ἀμφοτέρων τῶν δωμάτων καὶ προσεχούσης ἀσθεστοκτίστου ζώγης, ἀναγινώσκεται ἡ θεία τοῦ Ἰωάννου ῥῆσις: «*Μεῖζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῆ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ*». Αἱ παραδόσεις τῆς πρωτογενεῦς ἐκκλησίας διέσωσαν τὴν ἀκριβῆ τοῦ φίλου ἔννοιαν. Βίει ἡ τοῦ πλησίον, ὃν περιέθαλμεν ὁ ἀγαθὸς Σαμαρεῖτης, καὶ τοῦ Ἰουδαίου, καὶ τοῦ ἐχθρόν καὶ σχισματικόν, ἐὰν δυνατὰ τις νὰ μεταχειρισθῆ τὸν δυστυχεῖ ὄρον ὅστις ἐσπάραξε τὴν μίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. Ὁ φίλος εἶνε ἡ συνεπτυγμένη ἔννοια τῆς χριστιανικῆς οὐσίας ἣν ὁ ἀπόστολος Παῦλος τόσῳ εὐγλώττως ἠρμήνευσεν, ὅτε, γράφων πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἔλεγε ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἕλλην ἢ Ἰουδαῖος, δούλος ἢ ἐλεύθερος, καθ' ὅσον πάντες τοῦ Θεοῦ ἐσμὲν τέκνα. Ὁ Ἰουδαϊκὸς νόμος τοῦ ἀντιποίνου ὑπεχώρησε πρὸ τῆς ἀγάπης ἣν εὐηγγελίσατο ὁ Χριστός, τῆς ἀγάπης ἐκείνης, ἥτις, διαλλάξασα τὰ μίσση καὶ πρᾶυνισα τὰ ἄγρια πάθη τῆς ψυχῆς, ἀνέδειξε τὴν ὑπεροχὴν τοῦ νέου δόγματος ἐν ᾧ ἀνεβαπτίσθη γῆραιά καὶ ἀμαρτωλὴ κοινωνία, δι' αὐτοῦ καταμαθούσα ἀκριβῶς ὁποία ἔχει καθήκοντα καὶ ποῖαν ἀποστολήν.

Αἱ αἰθουσαὶ πρὸς νοσηλείαν τῶν ἀσθενῶν εὐρηται ἐν ταῖς πλευραῖς ταῖς ἐγειρομέναις ἐνθεν κάκειθεν τοῦ κεντρικοῦ οἰκοδομηματος. Ἐκάτερος τῶν οἰκῶν τούτων διήρηται εἰς ἑξ εὐρυτάτας αἰθούσας περιλαμβάνων καὶ δύο μεγάλα δωμάτια, ἐν οἷς νοσηλευθήσονται οἱ δεόμενοι χωρισμοῦ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἀσθενῶν. Οἱ ἀνώτεροι ὀροφοὶ κατέστησαν νοσοκομεῖον τῶν γυναικῶν, οἱ δὲ κατώτεροι τῶν ἀνδρῶν, τοῦ οἰκοδομηματος ἐγερθέντος διωρόφου ἐκτὸς τῶν ὑπογείων. Εὐγνωμοσύνης καθήκον καὶ εὐσεβείας ἐπέβαλε τὸν χαρακτηρισμὸν δι' ἰδιαίτερου ὀνόματος ἐκάστης τῶν αἰθουσῶν, οὕτω δὲ ὑπάρχουσιν ἐν τῷ καταστήματι αἰθουσαι ἀφιερωθεῖσαι εἰς ἀγίους τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, εἰς ἠγεμόνας συνδραμόντας μεγαλοφρόνως εἰς τὴν οἰκοδομὴν, καὶ εἰς ἰδιώτας δαπανήσαντας ἀφειδῶς ὑπὲρ τοῦ ἔργου τὸ ἴδιον χρήμα. Ἡ αὕτη

τῆς εὐγνωμοσύνης συναίσθησις ὑπηγόρευσε τὴν ὑπερβεν ἐκάστης κλίνης ἀναγραφὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ καταβαλόντος τὰ χρηματικά μέσα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς κλίνης. Οἱ κανόνες τῆς ὑγιεινῆς ἐτηρηθήσαν ἀκριβέστατα. Ἀεραγωγοὶ ἐπαρκεῖς ἀνανεώνουσιν ἀδιαλείπτως τὴν ἀτμοσφαῖραν τῶν αἰθουσῶν ἢ τοποθέτησις τῶν κλινῶν ἐγένετο ἐν τῇ αὐστηρῶς ἐνδεικνυομένη ἀναλογία τοῦ χώρου τῆς αἰθούσης πρὸς τὸ περιεχόμενον, τούττεῦθεν ἐκάστη τούτων περιλαμβάνει ὀκτώ μόνον κλινάς, ὃ δὲ ἀνάλογον ἐκάστῳ τῶν πασχόντων ἀνρ κυμαίνεται ἀπὸ 55 — 60 κυβικῶν μέτρων. Οἱ ἐπισκεφθέντες τ' ἄλλα ἐγχώρια νοσοκομεῖα κατανοοῦσι ὅταν ἀξίαν ἐνέχει ἢ τοιαύτη κατανομὴ τῶν κλινῶν πρὸς τὴν περιεχομένην ἐν τῷ χώρῳ ἀτμοσφαῖραν. Ἐτερον πλεονέκτημα εἶνε ὅτι οἱ ἀσθενεῖς δὲν συμφύρονται ἀγαμῖξ εἰς τὰς αἰθούσας, οἱ εἰς τὴν κλινικὴν καθαρῶς ὑπαγόμενοι λ. χ. μετὰ τῶν δεομένων χειρουργικῆς ἐπιχειρήσεως ὑπάρχουσιν αἰθουσαι ἐν αἷς θεραπεύονται οἱ ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ τῆς κλινικῆς ἀποκλειστικῶς ἀνήκοντες καὶ αἰθουσαι, ἐν αἷς περιποιῶνται οἱ καθαρῶς ἀναγόμενοι εἰς τὴν χειρουργικὴν καὶ ἵνα παρὰ τῷ ἀπόρρῳ τύχῃ προνοίας τινός καὶ ὁ εὐπορος, ἵνα μὴ λείψῃ οὐδὲν ἐκ τοῦ φυτωρίου τούτου τῆς νοσηλευτικῆς τέχνης, ὠρίσθησαν ἴδια καὶ ὅλως ἀνεξάρτητα τῶν αἰθουσῶν δωμάτια διατιθέμενα ἐπὶ ἡμερησίᾳ πληρωμῇ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ τύχῃσι τῶν πεφωτισμένων φροντίδων τῶν ἰατρῶν καὶ τῶν νοσοκόμων τοῦ καταστήματος.

Περὶ αὐτῶν θὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐπὶ μικρὸν καθ' ὅσον ἀποτελοῦσι τὴν κυριωδέστατην τοῦ καθιδρύματος ἀποστολήν. Ἐν τῇ ἀποφάσει τῶν γυναικῶν τούτων ὅπως μυηθῶσι καὶ ἀσκήσωσι τὴν τέχνην τοῦ νοσηλεύειν εὕρηται συνηνωμένη ἢ εὐγενεστέρᾳ ἀφοσίωσις, μεθ' ἱκανῆς δόσεως ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως. Δὲν δύναται τις νὰ παραλληλίσῃ τὸν θεσμόν τῶν νοσοκόμων, οἷος δημιουργεῖται ἄρτι, πρὸς τὰ γυναικεῖα μοναχικὰ τάγματα τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας. Ἐξαιρούμεν τὰς ἀδελφὰς τοῦ ἐλέους, ἢ ἀποστολῆ τῶν ὀπίων συνδέεται πρὸς τὴν εὐγενεστέρᾳ ἀφοσίωσιν καὶ αἵτινες ὑπηρετοῦσαι τὴν κοινωνίαν ἀποβαίνουσιν αἱ πιστόταται αἱ ἀκραϊφνέστεραι τῶν θετλιμμένων ἀρωγοί. Αἱ γυναῖκες αἱ ὑπὸ τὴν πειθαρχίαν τοῦ νόμου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ταχθεῖσαι δὲν διέβρῃξαν τοὺς πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν οἰκογένειαν δεσμούς, οὔτε ἀποθηήσκουσιν ἐφεξῆς διὰ τὸν κόσμον. Ἰπὸ τοὺς ἤχους εὐσεβοῦς μουσικῆς, ἐν μέσῳ παγερᾶς καὶ μυστηριώδους ἱεροτελεστίας, ὑπὸ τοὺς θρήνους μητρὸς ὀρώσης ἀρπαζόμενον τὸ τέκνον τῆς, δὲν ὀμνύουσιν, ὅπως αἱ καθολικαί, ὄρκους φρικτοὺς οὐς μόνος ὁ θάνατος δύναται νὰ λύσῃ. Ὁ θεσμός τῶν νοσοκόμων εἶνε ἡπῖος, διαλλακτικὸς τῶν ποικίλων τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ἀναγκῶν, καὶ, φιλάνθρωπος ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ, ἐκόηλοῖ τὴν φιλάνθρωπίαν τοῦ ἀρχι-

μενος ἀπ' ἐκείνων αἵτινες ἀνέλαβον νὰ τὴν ἀσκήσωσιν. Αἱ νοσοκόμοι, αἱ ἐν τῇ καθεστηκυῖα τοῦ ιδρύματος γλώσῃ καλούμεναι ἀδελφαί, καὶ ὡς τοιαῦται βιοῦσαι, κατατάσσονται ἐλευθέρα καὶ ἀνεπηρέαστῳ βουλήσει, μετὰ προηγουμένην ἀξιόχρεων σύστασιν, ὑπισχνουῦνται αὐστηρὰν τῆς πειθαρχίας τήρησιν, ἀκεραίαν τοῦ τεταγμένου χρόνου διαμονὴν ὑπὸ τοὺς θεσμούς τοῦ καταστήματος, καὶ θερμὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ ἔργον, ἢ ἐκπλήρωσιν τοῦ ὁποῖου ἐνέχει πάντα τῆς θυσίας τὰ στοιχεῖα, χωρὶς νὰ προβαίη ἐν τούτοις καὶ πέρα τῶν ὀρίων τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ δυνατοῦ. Αἱ τραγικαὶ ἐκείναι σκηναί, αἱ λύουσαι τὴν ψυχὴν εἰς συγκινήσεις καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς ἄφθονα δάκρυα, αἱ διαδραματιζόμεναι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ νέα κόρη πρόκειται νὰ ἐγκλεισθῇ εἰς τὴν ἐρημίαν τοῦ μοναστηρίου, δὲν ἀπαντῶσιν εὐτυχῶς ἐν τῷ σκοπίμῳ θεσμῷ ὅστις εἰσάγεται ἤδη. Ἀσκούσα τὴν εὐγενῆ λειτουργίαν ἢ ἀδελφῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ζῆ ἐν τῷ κόσμῳ, ζῆ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ δύναται μετὰ τὴν πάροδον τῆς τεταγμένης προθεσμίας, ἐπανερχομένην εἰς τὴν κοινωνίαν ἀφ' ἧς δὲν διεξεύχθη, νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἄλλα καθήκοντα ἐξ ἴσου ὑψηλά. Προκειμένου περὶ ὑπηρεσίας εἰς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, προκειμένου ἔτι καὶ περὶ ὑπηρεσίας εἰς τὸν Θεόν, τὸν πλήρη ἀγάπης καὶ μακροθυμίας, δύναται τις εὐλόγως νὰ ἐρωτήσῃ ἂν λατρεύῃ τελειότερον Αὐτὸν ἢ νέα ἦτις καταδικάζει εἰς βραδὺν καὶ ἀφευκτον μαρασμὸν τὴν ἴδιαν ζωτικότητα, τὴν νεότητά τῆς, τὰ πύρινα αἰσθήματά τῆς, τὸ κάλλος τῆς καὶ τὰς ἐλπίδας αἵτινες ἐφαίδρουν ποτὲ τὴν ψυχὴν τῆς, ἐλπίδας θνησκούσας ἐφεξῆς ὑπὸ τὸ πένθιμον σήμαντρον τῆς μονῆς! Ἡ ἀγαθότης τῆς Προνοίας ἱκανοποιήθη ἐκ τοιαύτης θυσίας, ἢ ἐφηρημύσθησαν κἂν καὶ κατὰ πολλοστὸν αἱ ὑψηλαὶ ἔννοιαι τοῦ Εὐαγγελίου; Ἐὰν ἡ ἀβρὰ τῆς δοκίμου χεῖρ τυλοῦται ἐν ἐργασίᾳ βαναύσῳ, ἂν ἡ κόρη χάνη τὴν κόμην ἐκείνην ἦτις ἐκίνησεν ἄλλοτε τοὺς φιλοστόργους χαριεντισμοὺς τῶν οἰκείων καὶ ἐπέπνευσεν ἄφρονον θαυμασμὸν εἰς τὸν διαβάτην, ἂν διὰ βίου ἀσκητικοῦ μαραίνῃ νεότητα καὶ ὑγίειαν, ὠφέλησεν ἄρα γε τὸν κόσμον, τὴν ἀνθρωπότητα, ὑπηρετήσῃ καθήκον, ἢ τοῦλάχιστον ἑαυτήν; Ἰπὸ τὸ κράτος ψυχικῆς ἀγωνίας ἦτις πιθανῶς θὰ παρήρχετο μετ' αὐτῆς χρόνον τὴν πάροδον, ἢ ὑπὸ τὴν ἀβάσιμον πρόφασιν ἐκπληρώσεως καθήκοντος πρὸς τὸ θεῖον, ἀθετεῖται τὸναντίον ἢ ἔννοια τοῦ καθήκοντος, ὃ δὲ ἀπαίσσιος τριγμὸς τῆς θύρας τῆς μονῆς, κλειομένης ὀπισθεν τῆς δοκίμου, ὃ ἀπελπιστικὸς τριγμὸς ὃ ἀποσπῶν κραυγὴν ὑπερτάτης ἀπελπισίας ἀπὸ τὰ στήθη τῆς οἰκογενείας τῆς, εἰδοποιεῖ τὴν κόρην, ὅτι ὀφείλει νὰ παύσῃ αἰσθανομένη, χωρὶς ὅμως νὰ παύσῃ νὰ ζῆ. Ἴδου ἀνωφελες μαρτύριον ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ὑπηρεσίας εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐκπληρώσεως καθήκοντος οὐδαμοῦ στηριζομένου καὶ παραθιάζοντος ἐνταυτῷ

πάντας τούς φυσικούς νόμους και τούς κοινωνικούς.

Παρά ταῖς ἀδελφαῖς ὅμως τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κρατεῖ εἰδὸς τι καθοσιώσεως καὶ ὁμολογίας ἐν ὅλῃ τῇ ἀνεπιδείκτῳ καὶ ἀθροῦθῳ παρασκευῇ τῆς κατατάξεώς των, καὶ μετ' αὐτήν. Τὸ ἔνδυμά των, διαφεύγον ἐντελῶς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς τυραννικῆς θεᾶς μόδας, εἶνε τεφρόχρουν βαθύ ἐντὸς τοῦ καταστήματος, μέλαν δ' ἔξω. Βραχὺ ἐπώμιον μετ' ἐσθῆτος ἀφελῶς καὶ ἀπύχως ἐξικνουμένης ἄχρι τῆς γῆς ἀποτελεῖ τὴν σεμνὴν καὶ αὐστηρὰν πᾶν ἀδελφῶν περιβολήν· τὴν κεφαλὴν περιζωνύει λευκὴ ταινία ὀπισθεν τῶν ὠτων συναπτομένη καὶ σκέπουσα τὸ ἄνω τῆς κεφαλῆς μέρος· ἡ κόμη φαίνεται ἐπαρκῶς πρὸ τοῦ μετώπου, ἀλλὰ τὸ μελανὸν κρήδεμνον τὸ κυμαινόμενον ἀπὸ τοῦ ἰνίου ἀποκρύπτει τὸν αὐχένα· τὸν λαιμὸν περιβάλλει ταινία λευκὴ, τὸ ὄλον δὲ πρόσωπον φαίνεται οἶονε! ἐντὸς πλαισίου χιονώδους περιβάλλοντος τὴν πραεῖαν ἐν τῇ αὐστηρότητι μορφήν τῆς ἀδελφῆς. Ὁρθῶς δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι διὰ τοῦ σκοποῦ ὃν προτίθεται ὁ Εὐαγγελισμὸς, ἀναγεννᾶται παρ' ἡμῖν, μετὰ παρέλευσιν ἰκανῶν αἰώνων, τὸ τάγμα τῶν διακομισσῶν τῆς ἀρχηγόου Ἐκκλησίας, μὲ τὴν οὐσιώδη διαφορὰν, ὅτι αἱ ἡμέτεραι διακόνισσαι οὐδὲν πρὸς τοὺς ναοὺς ἔχουσι κοινὸν ὅπως αἱ προκάτοχοί των, ἀφοσιούμεναι αἱ νῦν ἀμεριστῶς καὶ ἀπερισπᾶστῶς εἰς τὴν περιποίησιν τῶν πασχόντων. Αἱ περιστάσεις ἄλλως ὑφ' ἃς κατέστη τότε τὸ τάγμα τῶν διακομισσῶν δὲν ἀπαντῶσι τανῦν. Οἱ χρόνοι ἠλλαξαν, ὅπως καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἂν ὑπάρχῃ μεταξύ ἀμφοτέρων τῶν ἐποχῶν κοινὸν τι γνῶρισμα, τὸ γνῶρισμα τοῦτο εἶνε ὁ εὐγενὴς σκοπὸς, ὁ τὴν ἀνακούρισιν τῶν πασχόντων ἐπιδιώκων.

Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἃς τὰς εἴπωμεν ἡδὴ αἱ διακόνισσαι, ὑποδιαίρουνται εἰς δύο τάξεις, τὰς δοκίμους καὶ τὰς ἀδελφάς. Εἰσαγόμεναι ἐντὸς τοῦ καταστήματος ἀκούουσι προθεωρίαν τινὰ τῶν καθηκόντων ἅτινα κέκληνται νὰ ἐκπληρώσωσι καὶ τῶν θυσιῶν καὶ τῶν κόπων εἰς οὓς πρόκειται νὰ υποβληθῶσιν. Εἶνε εἰσαγωγὴ καὶ προεידοποιήσις ἐν τῷ σταδίῳ τῆς δοκιμασίας μετὰ τὴν ἐπιτυχῇ διέλευσιν τῆς ὁποίας αἱ τέως δοκίμοι προβιβάζονται εἰς ἀδελφάς· ἡ ἡλικία αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὸ 45^{ον} ἔτος, οὐδὲ νὰ ἦνε κατωτέρα τοῦ 18^{ου}· ἡδύνατό τις ἐν τούτῳ ν' ἀντίπη μικρὸν, ἀντιτάσσων εὐλόγως τὴν ἄκραν τῆς δοκίμου νεότητά· πόσαι ὅμως νεώτεραι ἔτι δὲν ἐτάφησαν εἰς τὰ φοβερὰ claustra, τὰ παγερὰ ἐκεῖνα μοναστήρια τῆς Δύσεως, ἅτινα ψυχρὰ καὶ ζοφώδη ἔξωθεν, περιέκλειον ἐν τούτοις τοσοῦτον πῦρ καὶ τοσαύτας ἐλπίδας.... ἀποτυχούσας! Ἡδύνατό τις νὰ τὰ ἀποκαλέσῃ ἡφαίστεια σιωπηλὰ καὶ χιονοσκεπῆ ἔξωθεν, ἀλλὰ κολλάζοντα ἐσωτερικῶς καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βῆλλοντα σπαρρακτικούς μυκηθμούς διαπερῶντας τὰ ὑψηλὰ τῶν

τάφων ἐκείνων τείχη καὶ πλανωμένους ὑπερθεῖν τῆς κοινωνίας... καὶ τῆς ζωῆς.

Αἱ διακόνισσαι πρέπει νὰ ὦσιν ἄγαμοι· καὶ αἱ ἐν χηρείᾳ ὅμως διατελοῦσαι δύνανται νὰ καταχθῶσιν εἰς τὸ τάγμα, ἂν ἐπιτρέπηται νὰ ἀποκληθῇ οὕτω. Κατὰ τοῦτο διαφέρουσι τῶν διακομισσῶν τῶν πρώτων αἰώνων, αἵτινες ἠδύνατον νὰ ὦσι καὶ σύζυγοι τῶν εἰς τοὺς ναοὺς ὑπηρετούντων διακόνων. Δὲν καθωρίσθη ἔτι μετ' ἀκριβείας τὸ χρονικὸν διάστημα κατ' ὃ αἱ διακόνισσαι ἔχουσι ἀπαράβατον ὑποχρέωσιν νὰ τηρήσωσι τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀφοσιώσεως ἣν σιωπηλῶς ἔδωκαν διὰ τῆς κατατάξεώς των. Ἡ ἕξαετής περίοδος ἣτις, νομίζω, ἐνεκρίθη ὡς τὸ ὄριον τῆς διακομητικῆς ὑπηρεσίας θὰ θεωρηθῇ ἴσως ὑπερβαλλόντως μακρά. Βραχύνοντες τὸν χρόνον τῆς ὑποχρέωσεως θὰ καταστήσωμεν εὐχερῆστεραν τὴν προσέλευσιν, κατ' ὅσον φύσει ὁ ἄνθρωπος ἀποφεύγει τὴν ἀνάληψιν βαρειῶν ὑποχρεώσεων, καὶ ἰδίᾳ τῶν περιοριστικῶν τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ καὶ τῆς βουλήσεως· ἄλλως δύναται νὰ θεσπισθῇ ἡ ἀνακατάταξις, συμβιθαζομένης οὕτω τῆς ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον ὑπὸ τοῦ θεσμοῦ σκοπὸν. Εὐτυχῶς αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ καταστήματος εὐαγγελίζονται τὴν πρόοδον τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἰκαναὶ ἀδελφαὶ καὶ δοκίμοι, οὐχὶ τὰς τρικυμίας τοῦ βίου φεύγουσαι, οὐδ' ὑπ' ἄλλης τινὸς ἀνάγκης βιασθεῖσαι, ἀλλὰ εἰς εὐγενῆ ὑπέικουσαι ἔμπνευσιν, προσήλθον ἀναλαβοῦσαι ὑπηρεσίαν ἐντὸς τοῦ ἰδρύματος. Νοημονέσταται καὶ ἀκαταπόνητοι προπαιδεύονται εἰς τὴν τέχνην τῆς νοσηλείας ἣν ἐνεστερνίσθησαν, καλλιεργοῦσαι δ' αὐτὴν μετ' ἀφοσιώσεως καὶ τῆς καρτερίας ἣτις διακρίνει πάντοτε τὴν γυναῖκα θὰ καταστήσωσι βραδύτερον τὸ φυτώριον, ἀφ' οὗ ἀπεφοίτησαν, ἀντικείμενον τῶν θερμότερων εὐλογιῶν. Ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν θ' ἀπόκειται κατὰ μέγα μέρος ἡ σωτηρία καὶ ἡ ταχύτερα τοῦ πύσχοντος ἀνάρρωσις. Ὁ ἰατρὸς εὐρήσει ἐν τῇ δεδοκιμασμένῃ νοσοκόμῳ τὸν ἀνυπόφρευκτον τῆς θείας τέχνης του ἀρωγόν, ὁ οἰκεῖος τὸν λυσιτελέστατον παραστάτην τὸν μεριζόμενον τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὰς φροντίδας του, ὁ ἀσθενὴς συμπαθέστατον παρήγορον ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνην καὶ πεποίθησιν, καὶ ἡ ἐξησχημένη χεὶρ τοῦ ὁποίου οὕτω ἀπαλῶς ἐπίσταται νὰ διαχειρίζηται τὰς πληγὰς του ἐνῷ τὸ πρᾶον πνεῦμα καθίστησιν ἤττον ὀδυνηρὰς τὰς μελανὰς αὐπνίας αἵτινες τὸν βασανίζουσι.

Εἶνε βεβαίως προτιμότερα τοιαύτη διακονία ἐντὸς τῆς κοινωνίας καὶ πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῆς τελομένη ἀδικρίτως ὑπὸ τῷ χρυσοῦν τοῦ πλουσίου φάτνωμα καὶ τὴν εὐρωτιώσαν τοῦ πένητος στέγην, ἢ ἡ νυκτερινὴ προσευχὴ ἢ εἰς τὰς πλάκας ψυχρᾶς ἐκκλησίας ἀπαγγελλομένη ὑπὸ τῆς μοναχῆς ἐν ὥρᾳ μεσονυκτίου. Ἄς ἀφήσωμεν τὸν δυτικὸν κόσμον ἐνθ' ἄλλῃ ἐκράτησεν ἀνατροπῆ, μεγάλως ἐπηρέασα τὰς κλίσεις καὶ ὅπου

ὄχι σπανίως ἢ καθοσίωσις τῆς νεαρᾶς δοκίμου ἠλαύνετο ἐξ ἀγνῆς ἐμπνεύσεως, πῦρ ἔρωτος θείου καὶ ἀκαταμαχῆτου αἰ ἡμέτεροι ὅμως μοναχοὶ καὶ οἱ μοναχοὶ οἱ εἰς τὰς διαφόρους τοῦ κράτους μονὰς «σώζοντες τὴν ψυχὴν των» ὁποίας ὠφελείας γίνονται πρόξενοι εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν πατρίδα των, εἰς τὴν οἰκογενεῖάν των; Δύναται τις νὰ συγκρίνη τὴν ἀφοσίωσιν τῆς διακονίσσεως ἐγκαρτερούσης ἐν ἀυπνίᾳ, ἐν θεάμασι σπαρακτικῶν ἐγχειρήσεων, ἐν στιγμαῖς κρισίμων τροπῶν ὑπὸ τὴν ἀνεσταλμένην πνοὴν ἀπεινωσμένης οἰκογενείας ἐτοῖμου νὰ ὀλοοῖξῃ ἢ ν' ἀφίσῃ φωνὴν χαρᾶς διότι ἀνέκτησε τὸ προσφιλὲς ὃν ὅπερ σφαδάζει ἐπὶ τῆς κλίνης, πρὸς τὴν νωθρὰν ἀμεριμνησίαν τοῦ καλογήρου, καὶ τὴν πληρεστάτην ἀχρηστίαν τοῦ χωροῦσαν ἐνίοτε καὶ μέχρι τοῦ βλαβεροῦ; Τίς ἀρὰ γε ὑπηρετεῖ κυριολεκτικώτερον τὸν Θεὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν Του; ὁ τὸ σῶμα αὐτοῦ θεραπεύων διὰ βιβίου βίου καὶ ἀκινήσιας οὐχὶ δὲ σπανίως δι' ἀσχολιῶν ὑπόπτων καὶ τῆς γαστριμαργίας, ἢ ὁ ἀγωνιζόμενος τιμίως τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, ὁ συμπάσχων μετὰ τῶν ταλαιπωρουμένων καὶ τὰς ὀδύνας αὐτῶν μετριάζων διὰ τῆς ἰδίας θυσίας καὶ συνδρομῆς; Ἀληθῶς, ἐκάστη χρονικὴ περίοδος ἐμφανίζεται ὑπὸ ἀρχάς τινος καὶ ἀνάγκας· ἢ παροῦσα ὅμως δίσταται καταφανῶς πρὸς τὸ πνεῦμα ὅπερ ὑπηγόρευσε καὶ ἐνεθάρρυνεν ἄλλοτε τὸν μοναστηριακὸν βίον ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἄλλο σύνθημα ἀνέγραψεν ἢ σημαία τῆς ἐποχῆς ἐν ἣ ζῶμεν, καὶ ἐνῶ ἢ ἀφοσίωσις τοῦ φυσιοδίφου ἀναζητοῦντος ἐπὶ προφανεῖ κινδύνῳ τὸν δηλητηριώδη ἰόν, ὅπως προφυλάξῃ καὶ εὐεργετήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα, προκαλεῖ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἢ κοῦρά τοῦ μοναχοῦ ἢ τῆς μοναχῆς ἀκούεται μετὰ λίαν ἀμφιβόλου συγχιήσεως οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ μετὰ μειδιάματος χαυρόππου.

Διατρέχουσαι αἱ διακόνισσαι τὴν χρονικὴν περίοδον ἐφ' ἣ ὑπεχρεώθησαν, ἐπανέρχονται εἰς τὴν κοινωνίαν, καταλείπουσαι τὸ ἔνδυμα δι' οὗ διακρίνονται καὶ ἐκπληρώσασαι τὰ καθήκοντα πρὸς τοὺς ὁμοίους των, δύναται νὰ τὰ ἐκπληρώσωσι καὶ πρὸς ἑαυτάς. Ἡ ἐν τῷ καταστάματι παραμονὴ ἐπρόικισε τὰς τέως διακόνισσας διὰ συνηθειῶν ἐρασιμίων ἢ μελιχιότητος τοῦ ἤθους καὶ τῆς γλώσσης, ἢ ἀβρὰ συμπεριφορά, ἢ πρόθυμος σπουδῆ, πόσαι ιδιότητες ὑποχρεοῦσαι πάντοτε, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν τὰς ἐξετίμησέ τις ἐκ πικρᾶς πείρας, ἀποβαίνουσι πολυτίμοι τῆς κόρης πλοῦτος, πρὸ τοῦ ὁποίου ὠχρῶσι τὰ μικρὰ περισσεύματα, ἅτινα ἀπεταμίευσεν ὑπηρετοῦσα ἐν τῷ καταστάματι καὶ ἀπολαμβάνουσα γλίσχρον ἀποζημιώσιν. Ἐπεθύμουν νὰ παρατρέξω ἐντελῶς τὸ θέμα τοῦτο, ἀποφεύγων νὰ κάμω λόγον περὶ ὑλικῶν ἀμοιβῶν, προκειμένου περὶ ζητήματος τοσοῦτο φαίθερίου, ὅσον τὸ συντρέχειν ἐξ ἐμπνεύσεως διὰ κόπου καὶ ἀγρυπνίας τὸν πάσχοντα· ἀπλῶς ὅμως καὶ χάριν ἀκριβείας ἀναγκάζομαι νὰ σημειώσω

ὅτι ἡ μηνιαία τῆς δοκίμου ἀμοιβὴ ὑπελογίσθη εἰς 30 δραχμάς, εἰς 60 δὲ ἢ τῆς ἀδελφῆς. Καὶ αἱ μὲν καὶ αἱ δὲ δύναται ν' ἀπολαμβάνωσιν ἀκωλύτως τοῦ ἡμίσεος τοῦ μηνιαίου χορηγήματος, τοῦ ἐτέρου ἡμίσεος ἀποταμιευομένου ἀσφαλῶς, καὶ παραδιδόμενου τῇ κόρῃ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὀριστικῆς ἀπὸ τοῦ καταστήματος ἐξόδου. Ἡ πρακτικότης τοῦ μέτρου εἶνε καταφανῆς· ἢ διακόνισσα οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστας ἔχει ἀνάγκας τρεφομένη δαπάνης τοῦ καταστήματος, ἐγδυομένη λιτῶς, μακρὰν τοῦ πειρασμοῦ τῆς πολυτελείας, ὅστις ἠρήμωσε τόσας οἰκογενείας καὶ ὑπέσκαψε τὸ ἡθικὸν θεμέλιον πλείστων νεανίδων, ἢ κόρη δὲν ἔχει σχεδὸν ποῦ νὰ δαπανᾷ τὸ ἐντιμότερον χρῆμά της. Ἀπρόοπτοι ὠφελεῖται δύναται ν' αὐξήσωσι τὰ μικρὰ εἰσοδήματά της ὡς ἡ ἡμερησία ἀντιμισθία ἢ νομίμως λαμβάνει ὁσάκις κληθῇ πρὸς νοσηλείαν ἔξω τοῦ καταστήματος, καθ' ὅσον ἐκτός τῆς δωρεὰν παρεχομένης εἰς τοὺς ἀσθενεῖς συνδρομῆς καὶ νοσηλείας ὁ Εὐαγγελισμὸς ἐπεκτείνει αἰσίως ἀπὸ τοῦδε τὸ σύστημα τῆς παροχῆς, ἐπὶ τῇ αἰτήσει, ἰδικῶν νοσοκόμων ἐν περιορισμένῳ μέτρῳ ἀσκούμενον τέως. Ἐν τούτῳ κεῖται ἡ μεγίστη τοῦ καταστήματος σκοπιμότης· ὁ ἀσθενὴς ὁ δεόμενος νοσηλείας δύναται ν' ἀποταθῇ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος αἰτῶν νοσοκόμων, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ αἰτησίς του γενήσεται ἀποδεκτή. Κὰν μὴ τόσας ἄλλας ὑπηρεσίας παρεῖχεν εἰς τοὺς πάσχοντας ὁ Εὐαγγελισμὸς, τοσοῦτ' ἀφιλοκερδεῖς καὶ τοσοῦτ' πεφωτισμένας, μόνῃ ἢ βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τοιοῦτου μέτρου θὰ ἤρκει βεβαίως ν' ἀσφάλισῃ ὑπὲρ τοῦ καθιδρύματος τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς κοινωνίας.

Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παράσῃ τις πληρεστέρας καὶ μᾶλλον σαφεῖς περὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πληροφορίας. Τὰ πάντα ἤδη εἰσὶν ἐν τῷ συνίστασθαι, ἀλλ' οὐδὲν συνέστη ἔτι οὕτω ἀναλλοιώτως, ὥστε νὰ μὴ ὑπόκειται εἰς πιθανὰς μεταβολάς. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μηνῶν, ἐνιαυτοῦ ἴσως, ὅταν ἢ χρήσις καὶ ἢ πείρα παρουσιάσῃ τὰ διδάγματα τῆς θὰ κανονισθῇ τότε βασιμώτερον πᾶσα συναφῆς λεπτομέρεια εἰς τοὺς ποικίλους τοῦ καταστήματος σκοποὺς ἀναγομένη. Ἀρκεσθῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν οὕτω εὐοιώνως ἀνατείλασαν. Τοῦ προσωπικοῦ τοῦ καταστήματος προϊστάται ἡ δεσποινὶς Ἐλένη Μητσάκη παρακολούθησασα ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς τοῦ εἴδους τοῦτου καθιδρύμασιν ἀπάσας τὰς προόδους τῆς τελειοποιηθείσης νοσηλευτικῆς τέχνης καὶ ἀναδεχθεῖσα πάνυ εὐμενῶς νὰ χειραγωγῆσῃ καὶ παρ' ἡμῖν τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἀσύλου. Κατὰ τὴν ἐν τῷ καταστάματι ἐπίσκεψίν μου ἠτύχησα νὰ λάβω προσωπικῶς πείραν τῆς ἄκρας εὐγενείας καὶ ἀγαθότητος τῆς κ. διευθυντρίας, ἐκ δὲ τῆς κοινῆς φήμης νὰ πληροφορηθῶ τὰ πολλὰ προσόντα, ὁ σπάνιος συνδιασμός των ὁποίων ἀναδεικνύει τὴν δεσποινίδα Μητσάκη πεφωτισμένην συνεργάτιν ἐν τῷ ἀνα-

ληφθέντι ἔργῳ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ νοσοκομείῳ νοσηλευμένων ἤδη δὲν εἶνε μέγας· τὸ κτίριον, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὁποίου ἐδαπαγήθησαν 483,000 δραχμαί, καὶ ἡ κινήτῃ τοῦ ὁποίου περιουσία ὑπολογίζεται σήμερον εἰς 180,000, δὲν διεσκαύσθη ἔτι ἐντελῶς μετὰ τὴν πλήρη αὐτοῦ ἀπόπεράτωσιν καὶ συσκευὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν κλινῶν αὐξήθησεται εἰς 100. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψω καὶ τὰ ὀνόματα τῶν διευθυνόντων τὰς αἰθούσας τῆς κλινικῆς καὶ τῆς χειρουργικῆς τοῦ *Εὐαγγελισμοῦ* τῆς πρώτης προΐσταται ὁ ἀείποτε πρόθυμος ἰατρός κ. Ν. Γ. Μακκᾶς, τῆς δὲ δευτέρας ὁ ἐγκριτος ὀφθαλμολόγος καὶ χειρουργός κ. Ἰούλιος Γαλθάνης, τὰς ἀφιλοκερδεῖς καὶ διακεκριμένας ὑπηρεσίας τοῦ ὁποίου πολλάκις ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐκτιμῆσῃ ἡ κοινωρία τῶν Ἀθηνῶν.

Πρέπει νὰ λαλήσω τελευταῖον καὶ περὶ προσώπων, ἅτινα εἶχον καθῆκον ἴσως πρὸ πάντων ἄλλου νὰ μνημονεύσω τῶν κυριῶν ὁδῶν ὅτι αἰτινὲς ἀποτελοῦσι τὸ δικητικὸν τοῦ *Εὐαγγελισμοῦ* συμβούλιον. Γνωρίζω ὅπόσον εἶνε μετριόφρων ἡ ἀληθὴς εὐγένεια τῆς ψυχῆς, ἡ ἀδιαλείπτως πρόθυμος νὰ συντρέχῃ πᾶν ἔργον σκοποῦν νὰ στερεύσῃ καὶ κατὰ τι τὴν ἀφθονον τῆς ἀνθρωπίνου δυστυχίας πηγῆν. Ἐκ φόβου μήτοι ταραῶν σεμνὰς μετριοφροσύνας, ἀποφεύγω νὰ μνημονεύσω τῶν ὀνομάτων τῶν κυριῶν, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ μὴ ἐκδηλώσω τὸν θαυμασμόν καὶ τὸν σεβασμόν μου τοιαύτη ἀπαίτησις τυχόν διατυπωμένη θὰ ἦτον ἴσως ἀξίωσις ὑπερβολικὴ εἰς ἣν ἐδικαιοῦτό τις νὰ ἀπειθῆσῃ. Ἀφοῦ ἤγειραν οἰκοδόμημα ἑξαίρετως εὐαγγελικόν, ἐξακολούθουσιν ἐνισχύουσαι αὐτὸ καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν παρουσίας περιφρονῶσαι τοῦ χειμῶνος τὰ φύχη, καὶ τοῦ θερinoῦ ἡλίου τὰς ἀκτίνας. Μετ' ἐκπλήξεως εἶδον πολλάκις κυρίας ἀποτελοῦσας μέρος τοῦ Διοικητικοῦ τοῦ *Εὐαγγελισμοῦ* Συμβουλίου, διανούσας περὶ τὸν μακρὸν πρὸς τὸ ἄσυλον δρόμον ὅπως ἐφορεῦσασιν εἰς τὴν ἀκριθεστέραν ἐκτέλεσιν τῆς καθημερινῆς ὑπηρεσίας τινὲς τῶν κυριῶν τούτων δύναται νὰ σκορπίσωσιν ἄφθονως τὸν χρυσόν, διανύουσιν ὅμως περὶ τὸ διάστημα λαμπρότατον παρέχουσαι παράδειγμα, καὶ ἀναδεικνύουσαι τὸν εὐγενῆ τοῦ αἰσθηματος πλοῦτον κατὰ πολὺ ὑπέρτερον τοῦ πλοῦτου τοῦ βαλαντίου. Διὰ τοῦ ἔργου ὅπερ ἐπεχείρησαν καὶ οὕτω ταχέως ἐπεράτωσαν, αἱ κυρίαί, ἐνῶ ἐξύψωσαν ἀφ' ἐνὸς τὴν γυναικειᾶν πρωτοβουλίαν καθεῦδουσιν ἂν μὴ καὶ ἀγνοουμένην ἐν τῇ νεαρᾷ ἡμῶν κοινωρία, ἐπιστοποίησαν περιτράνως ἀφ' ἐτέρου τὰς εὐγενεῖς ῥοπὰς τῆς γυναικειᾶς καρδίας ἐπιτηδεῖας πάντοτε νὰ μετριάξῃ τὰς θλίψεις καὶ τὰς ὀδύνας τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ ἔργον ὅπερ ἐτιμῆθη διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ *Εὐαγγελισμοῦ*, δύναται νὰ θεωρηθῇ βοτάνη πολύχυμος καὶ εὐεργετικὴ, τὰ φύλλα τῆς ὁποίας θεραπεύουσι τοὺς πόνους τοῦ σώματος, ἐνῶ τὰ ἄνθη πραύνου-

σι τοὺς πόνους τῆς ψυχῆς. Ἡ ταπεινὴ φωνὴ τῆς εὐγνωμοσύνης ἦν βάλλει ὁ νοσηλευόμενος τραυματίας καὶ ὁ ἀσθενὴς θὰ κρίνεται ἐφ' ἐξῆς, ὡς ἐλπίζομεν, ἐπαρκῆς ἀμοιβῆ ὑπὲρ ἐκείνων ὅτινες ἐμοχθήσαν διὰ τὸ ἔργον. Ὁ δυστυχὴς καὶ ἀλγῶν κατάκοιτος δὲν ἔχει ἄλλο τι νὰ προσφέρῃ· ἀλλὰ καὶ ἡ εὐγνώμων αὐτοῦ φωνὴ βεβαίως ἱκανοποιεῖ τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΩΑΗΣ.

ΝΥΜΦΗ ΠΛΟΥΣΙΑ

(Διήγημα. Κατὰ τὸ γαλλικὸν τοῦ P. Mercieux.)

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον.)

Γ.

Τρεῖς μῆνες παρήλθον ἀφ' ἧς ἀνεχώρησεν ὁ Ἀλαίν.

Ἡ κ. Δεσκολοβὲλ κἀθηται ἐν τῇ μικρᾷ τῆς αἰθούσῃ καὶ βλέπει ἀνήσυχος τὸ ἐκκρεμές, δεικνύον τὴν ὄραν τῆς ἀγαμενομένης ἐπιστροφῆς.

Ἀίφνης ἄμαξα ἵσταται πρὸ τῆς θύρας: «Αὐτὸς εἶνε!» ἀναφωνεῖ ἐκείνη, κ' εὐκίνητος ὡς ἂν ἦτο εἰκοσαέτις, τρέχει εἰς τὸν προθάλαμον. Μετὰ δύο λεπτά περιπτύσσεται τὸν υἱὸν τῆς.

— Πῶς χαίρω, ἀγαπητῆ μου μῆτερ, ὅτι σ' ἐπαγευρίσκω ὑγιῆ, ὅπως σ' ἔβλεπα ἐκεῖ κάτω, ὅταν ἐκλεία κουρασμένος τοὺς ὀφθαλμούς μου κ' ἔζων μὲ τὰς ἀναμνήσεις μου.

— Μ' ἐστερήθης λοιπὸν ἀληθῶς, ἀγαπητέ μου υἱέ; Ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς σου ἐφαίνεσο τὸσον ἀσχολημένος, ὥστε νὰ πέθετα ὅτι ὀλίγος θὰ σοῦ ἐπερίσσειε καιρὸς νὰ μὲ συλλογίζεσαι.

— Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι εἰργάσθην φοβερὰ· εὐτυχῶς μ' ἀντήμειψεν ἡ ἐπιτυχία κ' ἐπανερχομαι πολὺ εὐχαριστημένος. Ἡξεύρεις, καλὴ μου, ὅτι δὲν εἴμεθα πλέον πτωχοί; Ὁ κ. Δαρλεμὼν τὸσον εὐχαριστήθη ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποστολῆς μου, ὥστε μοῦ δίδει μερίδα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ὁποίαν τὸσον καλὰ διεπραγματεύθην. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ εἰσοδήματά μας διπλασιάζονται αὐτὸ τὸ ἔτος. Βίς τοῦ κ. Δαρλεμὼν εἶνε ὅλοι καλά;

— Ἐξαίρετα.

— Δὲν ἠξέυρω διατί, ἐραυταζόμην ἐσχάτως, ὅτι ἡ δεσποινὶς Δαρλεμὼν ἦτο ἀσθενής.

— Βίνε λαμπρὰ εἰς τὴν ὑγείαν τῆς. Πόθεν σοῦ ἐφάνη;

— Βίς τὰς πρώτας σου ἐπιστολάς μου ὡμίλεις συχνὰ περὶ αὐτῆς ἔπειτα ἔπαυες. Τί συνέβη;

— Τίποτε ἔκτακτον. Ἐβλεπόμεθα ὀλιγώτερον.

Ἡ Μαρκέλλα εἶχε περισσοτέρας ἀσχολίας, καί...

— Κάτι μοῦ κρύπτεις· ἄλλος θὰ εἶνε ὁ λόγος.

— Ἀληθῶς· ἄλλος εἶνε ὁ λόγος, καὶ λόγος σοβαρός. Δὲν σοῦ τὸν ἔγραψα, διὰ νὰ μὴ σὲ λυπήσω.